

Bwrdd Cymwysterau Cymru

Cofnodion cyfarfod Bwrdd Cymwysterau Cymru a gynhaliwyd ar 14 Gorffennaf am 10.00am.

Yn bresennol:

Bwrdd Cymwysterau Cymru: David Jones (DBJ) (Cadeirydd), Douglas Blackstock (DB), Philip Blaker (PB), Julie Brannan (JB), Hannah Burch (HB), Anne-Marie Duffy (AMD), Graham Hudson (GH), David W Jones (DWJ), Sharron Lusher (SL) a Jayne Woods (JW)

Staff Cymwysterau Cymru: Alison Standfast (AS), Jo Richards (JR), Emyr George (EG), Cassy Taylor (CT), Ashok Ahir (AA), Mark Pender (AS), Kerry Price (KP) (Eitemau 7, 8 ac 11), Osian Llywelyn (OL) (Eitemau 6 a 9), Delyth Jones (DJ) (Eitem 6), Oliver Stacey (OS) (Eitem 6), Catrin Verrall (CV) (Eitem 6) a Dean Seabrook (DS) (Eitem 6).

Yn arsylwi: Mike Keoghane (MK) (Llywodraeth Cymru) a Syed Ahmed (SA) (prosiect Llwybrau at y Bwrdd).

Ymddiheuriadau: John Latham a Michael Griffiths.

1. Croeso

- 1.1 Croesawodd y Cadeirydd yr holl aelodau i'r cyfarfod, ac ar ran y Bwrdd diolchodd i staff Cymwysterau Cymru am eu gwaith o baratoi'r papurau ar gyfer y cyfarfod.
- 1.2. Yn dilyn trafodaeth yn y cyfarfod blaenorol, cadarnhaodd GH ei fod wedi'i gyflogi fel ymgynghorydd fel rhan o adolygiad o systemau cyfrifiadurol CBAC. Ni ragwelwyd y byddai hyn yn creu gwrthdaro buddiannau.

2. Cofnodion Bwrdd Cymwysterau Cymru a gynhaliwyd ar 12 Mai 2022 a Diweddariad ar y Camau Gweithredu

- 2.1. Cymeradwyodd y Bwrdd y cofnodion fel cofnod cywir o'r trafodaethau, yn amodol ar gywiro gwall teipio.
- 2.2 O dan faterion sy'n codi, darparwyd diweddariad ar weithredu'r system gyllid newydd, ac fe gadarnhaodd AS, er bod profion yn parhau, ei bod yn ofalus obeithiol y byddai'r dyddiad cau yn cael ei fodloni er mwyn caniatáu i'r sesiynau 'hyfforddi'r hyfforddwr' ddigwydd.
- 2.3 Nododd y Bwrdd y log gweithredu.

3. Adroddiad y Cadeirydd

- 3.1 Darparodd y Cadeirydd adroddiad llafar i'r Bwrdd a thynnodd sylw at y canlynol:

- Cyn y cyfarfod roedd y Cyfarwyddwyr Anweithredol wedi cynnal cyfarfod anffurfiol, a bod hynny wedi bod yn ddefnyddiol. Byddai'r rhain yn parhau ddwy waith bob blwyddyn, gyda chyfarfodydd ychwanegol pe bai angen.
- Fel yr adroddwyd eisoes, dyma fyddai cyfarfod olaf Sharron Lusher o'r Bwrdd cyn iddi sefyll i lawr dros dro i arwain adolygiad Llywodraeth Cymru o Gymwysterau Galwedigaethol. Diolchodd y Cadeirydd i Sharron am ei chyfraniad i waith y Bwrdd ac roedd yn edrych ymlaen at gydweithio gyda hi yn ei rôl newydd. Nodwyd y byddai Sharron yn ailgydio yn ei haelodaeth o Fwrdd Cymwysterau Cymru unwaith y bydd yr adolygiad wedi ei gwblhau.
- Byddai Cymwysterau Cymru yn mynd i Sioe Amaethyddol Frenhinol Cymru yr wythnos nesaf a'r Eisteddfod Genedlaethol ym mis Awst er mwyn ymgysylltu â phobl ifanc a hyrwyddo'r gwaith y mae'n ei wneud.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

Nododd y Bwrdd adroddiad y Cadeirydd.

4. Adroddiad y Prif Swyddog Gweithredol

- 4.1 Cyflwynodd PB ei adroddiad Prif Swyddog Gweithredol a oedd yn crynhoi'r gwaith ar draws y sefydliad nad oedd wedi'i gynnwys mewn manau eraill ar yr agenda.
- 4.2 Yn ystod y drafodaeth a ddilynodd, cafodd y pwyntiau canlynol eu gwneud gan aelodau'r Bwrdd:
 - Llongyfarchwyd y sefydliad ar ôl i'r pedwar papur a gyflwynwyd gael eu derbyn i'w cyflwyno yng Nghynhadledd Ewrop yr Gymdeithas Asesu Addysgol (AEA) a fyddai'n cael ei gynnal yn Nulyn yn yr hydref. Cytunwyd y dylid rhannu'r pedwar papur gydag aelodau'r Bwrdd.
 - Gwnaeth aelod o'r Bwrdd gwestiynu'r datganiad yn adroddiad y Prif Swyddog Gweithredol bod y cynllun strategol yn adlewyrchu newid pwyslais o reoleiddio'r farchnad gymwysterau i rôl hynod weithgar wrth reoli'r system gymwysterau. Esboniodd PB ei fod yn teimlo bod newid sylweddol wedi bod yn y disgwyliadau ar Cymwysterau Cymru. Tra'r oedd wedi'i sefydlu fel rheoleiddiwr i wneud ymyriadau lle bo angen, roedd wedi symud i sefyllfa lle'r oedd disgwyl i Cymwysterau Cymru reoli mewn ffordd llawer mwy rhagweithiol. Gan nad oedd gan sefydliad Cymwysterau Cymru adnoddau i ymgymryd â'r rôl hon, ac os oedd lefel y gwaith sydd ei angen ar gyfer y gwaith Cymwys ar gyfer y dyfodol parhaus yn arwydd o lefel y gwaith yn y dyfodol o ran cymwysterau galwedigaethol a'r adolygiad o Safon Uwch, byddai angen i Cymwysterau Cymru gynyddu i gwrdd â'r gofynion hyn. O ganlyniad i hyn, roedd bwriad i gynnal adolygiad sefydliadol ar gyfer yr hydref er mwyn edrych ar ofynion adnoddau'r dyfodol.

- Bu'r Bwrdd yn trafod effaith yr amgylchedd digidol ar y broses asesu a'r amgylchedd ehangach. Rhoddwyd enghraifft o sut y gallai cyfryngau cymdeithasol arwain at ledaenu gwybodaeth anghywir yn syth ar ôl archwiliad, a allai arwain at orbryder a chamddealltwriaeth ymhlith dysgwyr. Roedd gan yr amgylchedd digidol y potensial i darfu'n allanol ac yr oedd angen i Cymwysterau Cymru fod yn ymwybodol ohono.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

- **Nododd y Bwrdd adroddiad y Prif Swyddog Gweithredol.**
- **Derbyniodd y pedwar papur a dderbyniwyd i'w cyflwyno yng Nghynhadledd Ewrop y Gymdeithas Asesu Addysgol (AEA) i'w rhannu ag aelodau'r Bwrdd.**

Noder: Gadawodd SA y cyfarfod am yr eitem ganlynol.

5. Trefniadau asesu a dyfarnu ar gyfer 2022

Cyflwynodd JR adroddiad a oedd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y trefniadau asesu a dyfarnu ar gyfer TGAU, UG a Safon Uwch a Thystysgrifau Her Sgiliau yn ystod haf 2022. Cadarnhaodd JR fod adroddiad holiadur 'Dweud eich Dweud' a gafodd ei atodi i'r adroddiad bellach wedi'i gyhoeddi ar wefan Cymwysterau Cymru.

Rhoddwyd cyfle i aelodau'r bwrdd godi cwestiynau mewn perthynas â chynnwys yr adroddiad, a chafodd y materion canlynol eu trafod:

- Trafodwyd y pryderon a godwyd o amgylch papur uned 1 UG Mathemateg, ac adroddwyd bod CBAC wedi cyhoeddi cyfathrebiadau mewn perthynas â hyn bron yn syth ac roedd Cymwysterau Cymru hefyd wedi cydnabod ei fod yn ymwybodol o'r mater mewn modd amserol. Roedd CBAC wedi cael cais i ddarparu adroddiad ar briodoldeb pob un o'r cwestiynau, ac roedd arbenigwyr pwnc Cymwysterau Cymru eu hunain hefyd yn ystyried y pwynt hwn.
- Cadarnhawyd cyn diwrnod y canlyniadau y byddai sylwebaeth ar faterion a phryderon a godwyd yn cael eu cyhoeddi er mwyn rhoi eglurder ar ba gamau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r rhain.
- Trafodwyd y polisi pwynt canol a fabwysiadwyd ar gyfer haf 2022, a'r ffordd y cyfrifwyd hyn, a chadarnhawyd bod Cymwysterau Cymru wedi bod yn gweithio'n agos gydag Ofqual i sicrhau cymaroldeb a thegwch i ddysgwyr yn y ddwy awdurdodaeth.
- Holwyd a oedd nifer y digwyddiadau yr adroddwyd amdanynt yn 2022 wedi cynyddu, a dywedodd JR mai'r farn oedd yn dod i'r amlwg oedd na fu nifer sylweddol uwch o ddigwyddiadau na'r blynyddoedd blaenorol. Cadarnhawyd y byddai CBAC yn ymchwilio'n llawn i bob digwyddiad ac yna byddai

adroddiad yn cael ei gynhyrchu i archwilio'r achosion sylfaenol a'r camau a gymerwyd i sicrhau nad ydynt yn cael eu hailadrodd.

- Nodwyd y gallai fod angen cyfarfod rhyfeddol o'r Bwrdd ym mis Awst pe bai materion sylweddol yn codi o gwmpas dyddiau canlyniad, a chytunwyd y byddai aelodau'r Bwrdd yn cael eu hymgyngori ar ddyddiadau posibl ar gyfer cyfarfod o'r fath.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

- **Nododd y Bwrdd y diweddariad a ddarparwyd.**

Noder: Ailymunodd SA â'r cyfarfod.

6. Cymwys ar gyfer y dyfodol

6.1 Cyflwynodd EG ddau bapur:

- 'Cyflwyno TGAU diwygiedig i gefnogi'r Cwricwlwm i Gymru', a oedd yn nodi'r dull arfaethedig o ddarparu TGAU newydd diwygiedig a chymwysterau cysylltiedig i gefnogi gweithredu'r Cwricwlwm i Gymru yn llwyddiannus.
- 'Caniatâd i ymgynghori ar gynigion TGAU lefel uchel', a oedd yn gofyn am ganiatâd i ymgynghori ar gynigion dylunio lefel uchel ar gyfer cymwysterau TGAU newydd a chymwysterau cysylltiedig â'r rhai a wnaed ar gyfer Cymru yn hydref 2022.

6.2 Crynhodd EG ganlyniadau trafodaethau gyda Gweinidog y Gymraeg ac Addysg, a'i swyddogion mewn cysylltiad â chyflwyno TGAU diwygiedig i gefnogi'r Cwricwlwm i Gymru, a chanlyniadau'r gwaith cynllunio ar y cyd a gynhaliwyd gyda CBAC. Roedd y rhain wedi arwain at y cynigion oedd gerbron y Bwrdd i'w hystyried heddiw.

6.3 Bu aelodau'r bwrdd yn trafod y goblygiadau adnoddau posibl i Cymwysterau Cymru ddarparu TGAU diwygiedig newydd, a dywedodd PB y byddai'r sefyllfa adnoddau yn heriol a byddai angen ystyried sefyllfa ariannu a strwythur y sefydliad yn y tymor hwy (fel y trafodwyd yn gynharach yn y cyfarfod). Nodwyd hefyd pe bai angen i'r sefydliad dyfu a recriwtio mwy o staff, roedd o bosib prinder pobl â'r profiad a'r sgiliau gofynnol.

6.4 Croesawodd aelodau'r Bwrdd y manylion a ddarparwyd ar y dull o gyflwyno TGAU newydd diwygiedig a chymeradwyo'r argymhelliad ar gyfer cyflwyno TGAU diwygiedig a newydd ar draws dwy flynedd (ar gyfer addysgu cyntaf yn 2025 a 2026) gan arwain at gyflwyno'r cynnig ehangach yn nhrydedd flwyddyn pontio (ar gyfer addysgu cyntaf o 2027).

6.5 O ran yr ymgynghoriad arfaethedig ar gynigion TGAU lefel uchel, fe gymeradwyodd aelodau'r Bwrdd yr ymarfer ymgynghori arfaethedig. Bu aelodau'r

Bwrdd yn trafod yn fanwl amseru'r cyfnod ymgynghori, a hyd priodol hyn, a chytunwyd y dylai'r cyfnod ymgynghori fod yn isafswm o 10 wythnos.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

Cyflwyno TGAU diwygiedig i gefnogi'r Cwricwlwm i Gymru

- **Nodwyd canlyniadau trafodaethau gyda Gweinidog y Gymraeg ac Addysg a'i swyddogion.**
- **Nodwyd canlyniadau gwaith cynllunio ar y cyd â CBAC.**
- **Cymeradwyodd y Bwrdd yr argymhelliad ar gyfer cyflwyno TGAU diwygiedig a newydd ar draws dwy flynedd, gan arwain at gyflwyno'r cynnig ehangach yn nhrydedd flwyddyn y pontio.**
- **Nodwyd y bwriad i Cymwysterau Cymru weithio gyda Llywodraeth Cymru ac eraill i sicrhau bod y dull arfaethedig yn cael ei gyfathrebu a'i gyflawni mewn ffordd sy'n cyfrannu at weithredu'r Cwricwlwm newydd i Gymru yn llwyddiannus.**

Caniatâd i ymgynghori ar gynigion TGAU lefel uchel

- **Cadarnhaodd y Bwrdd ei ganiatâd i fwrw ymlaen i ymgynghori yn seiliedig ar y dull a'r amserlen arfaethedig, y nodweddion dylunio cyffredin a phenodol, a'u heffeithiau disgwylidig fel y nodir yn yr adroddiad. Cadarnhawyd na ddylai'r cyfnod ymgynghori fod yn llai na 10 wythnos o hyd.**
- **Nodwyd y cynigion manwl drafft ar gyfer dylunio lefel uchel y cymwysterau Cymraeg newydd a'r TGAU newydd cyfun mewn Saesneg, a Gwyddoniaeth.**
- **Cadarnhaodd y Bwrdd y dylid gofyn am farn bellach a oes angen sicrhau bod cymwysterau ychwanegol gwneud-i-Gymru ar gael ochr yn ochr â'r arholiadau TGAU Cymraeg, Saesneg a Gwyddoniaeth newydd arfaethedig.**

7. Adroddiad Sicrwydd a Sicrwydd y Pwyllgor Rheoli Risg

- 7.2. Cyflwynodd JW adroddiad sicrwydd y Pwyllgor Sicrwydd a Rheoli Risg (ARAC) ar gyfer 2021/22 ac eglurodd fod yr adroddiad yn crynhoi'r gwaith y mae ARAC wedi'i wneud eleni i roi sicrwydd i'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Bwrdd bod y systemau rheolaeth fewnol, llywodraethu mae trefniadau a gweithdrefnau rheoli risg yn parhau i fod yn gadarn ac yn briodol. Cadarnhaodd JW fod Adroddiad ARAC ar gyfer 2021/22 yn rhoi sicrwydd o'r fath.
- 7.3. Cyfeiriodd JW at y 5 archwiliad mewnol a gynhaliwyd eleni, gyda 4 o'r rheini'n cael eu hystyried i roi lefel sylweddol o sicrwydd. Ychwanegodd JW fod y cyfrifon hefyd wedi cael eu harchwilio sawl gwaith cyn cael eu cyflwyno i'r Bwrdd, a'u bod wedi cael adborth cadarnhaol gan Swyddfa Archwilydd Cyffredinol Cymru heb unrhyw argymhellion sylweddol.

- 7.4. Llongyfarchodd y Bwrdd AS, KP a'r tîm Cyllid am eu gwaith diwyd ac ni ddarparodd unrhyw sylwadau pellach ar yr eitem hon.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

- **Derbyniodd y Bwrdd a nododd adroddiad sicrwydd ARAC.**

8. Cyfrifon Blynyddol 2021/22

- 8.2. Cyflwynodd KP y cyfrifon blynyddol ar gyfer 2021/22 ac eglurodd mai nod yr eitem hon oedd ceisio cymeradwyaeth y Bwrdd i PB, fel Swyddog Cyfrifyddu, lofnodi'r cyfrifon ac i PB a'r Cadeirydd lofnodi'r llythyr cynrychiolaeth. Cyfeiriodd KP at y gwaith a wnaed gan Bwyllgor ARAC ac Archwilydd Cyffredinol Cymru a gobeithiai fod hyn wedi rhoi sicrwydd i'r Bwrdd.
- 8.3. Tynnodd KP sylw at y pwyntiau allweddol a gynhwyswyd yn adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru. Roedd y rhain yn cynnwys y canlynol:
- Bwriad Archwilydd Cyffredinol Cymru i roi barn archwilio ddiamod, ac
 - nad oedd unrhyw faterion arwyddocaol, datganiadau heb eu cywiro nac unrhyw argymhellion perthnasol wedi'u darparu.
- 8.4. Cadarnhaodd KP, yn amodol ar gymeradwyaeth y Bwrdd, y byddai Cyfrifon Blynyddol 2020/21 a llythyr cynrychiolaeth yn cael eu hanfon at Archwilydd Cyffredinol Cymru i'w cymeradwyo'n ffurfiol ac y byddent wedyn yn cael eu gosod gerbron Senedd Cymru yn Gymraeg a Saesneg.
- 8.5. Diolchodd y Bwrdd unwaith eto i AS, KP a'r tîm Cyllid am eu gwaith.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

- **Rhoddodd y Bwrdd gymeradwyaeth i'r Prif Weithredwr, fel Swyddog Cyfrifeg, lofnodi'r cyfrifon ac i'r Prif Weithredwr a'r Cadeirydd arwyddo'r llythyr cynrychiolaeth.**

9. Bwriad i Ymgynghori - Dyletswydd i Hyrwyddo Cymwysterau Cyfrwng Cymraeg a Dwyieithog

- 9.1 Cyflwynodd OL adroddiad oedd yn gofyn am gymeradwyaeth y Bwrdd i ymgynghori ar y cynnig i gyflwyno gofyniad 'Dyletswydd i Hyrwyddo'. Roedd hyn yn ofyniad i hybu a chodi ymwybyddiaeth o gymwysterau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog yn rhagweithiol a oedd yn cydnabod bod cyrff dyfarnu ar gael neu yn cynnig darparu ar gael.
- 9.2 Mynegodd y Bwrdd gefnogaeth gref i'r cynnig ymgynghori. Trafodwyd y rhesymeg dros gynnal ymgynghoriad ehangach y tu hwnt i gyrff dyfarnu, a nodwyd y byddai ymgynghoriad ehangach yn caniatáu set o safbwyntiau mwy

cytbwys a byddai hefyd yn ailddatgan ymrwymiad Cywysterau Cymru i'r iaith Gymraeg.

- 9.3 Bu'r Bwrdd hefyd yn trafod amseru'r ymgynghoriad, a nodwyd y byddai ymgynghoriadau sylweddol eraill yn cael eu cynnal dros y misoedd nesaf. Cytunwyd felly y dylai'r Bwrdd Rheoli benderfynu'r amser gorau i ddechrau ymgynghori ar y mater hwn.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

- **Cymeradwyodd y Bwrdd y cynnig i ymgynghori ar gyflwyno gofyniad 'Dyletswydd i Hyrwyddo' ar gyrff dyfarnu cydnabyddedig sy'n darparu neu'n bwriadu darparu cymwysterau cyfrwng Gymraeg a dwyieithog.**
- **Cytunwyd y dylai'r Bwrdd Rheoli benderfynu ar yr amser gorau i ddechrau'r ymgynghoriad uchod.**

10. Adroddiad Rheoli Risg

- 10.1 Rhoddodd MP yr wybodaeth ddiweddaraf i'r Bwrdd am gynnwys y Gofrestr Risgiau Strategol. Nodwyd bod y gofrestr risg, yn unol â'r cais, wedi'i darparu ar ffurf Excel er hwylustod.
- 10.2 Cwestiynodd aelod o'r Bwrdd a fyddai angen cynnwys y risgiau a amlygwyd yn y papurau Cymwys ar gyfer y dyfodol a drafodwyd yn gynharach ar y gofrestr risg, a chadarnhaodd PB y byddai croeswiriad yn cael ei gynnal i sicrhau bod y rhain yn cael eu nodi.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

Nododd y Bwrdd yr adroddiad rheoli risg a'r gofrestr risg gorfforaethol.

11. Cynllun Gweithredol ac Adroddiad Cyllideb 2022/23

- 11.1 Cyflwynodd MP ddiweddarfaed ar Gynllun Gweithredol 2022/23 Adroddwyd bod pob un o'r pum blaenoriaeth weithredol yn cael eu hystyried yn wyrdd.
- 11.2 Cyflwynodd KP yr adroddiad Diweddariad ar y Gyllideb a oedd yn rhoi diweddariad ar gyllideb 2022/23 ar ddiwedd mis Mehefin.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

- **Nododd y Bwrdd Gynllun Gweithredol ac Adroddiad Cyllideb 2022/23**

12. Diweddariadau'r Pwyllgorau

- 12.1 Derbyniodd y Bwrdd Adroddiadau Sicrwydd y Cadeirydd o'r cyfarfodydd pwyllgor canlynol:

- Pwyllgor Rheoleiddio
- Pwyllgor Adnoddau
- Y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg (ARAC)

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

Nododd y Bwrdd adroddiadau diweddarau'r Pwyllgor.

13. Rhagolwg

13.1 Nododd y Bwrdd y Rhagolwg a gofynnwyd i'r aelodau gysylltu ag MP pe byddai unrhyw eitemau yr hoffent eu hychwanegu at agendâu'r dyfodol.

14. Unrhyw fater arall

14.1 Diolchodd y Cadeirydd i aelodau'r Bwrdd am eu cyfraniadau a dymunodd yn dda i Sharon Lusher yn ei rôl newydd.

Noder: Datganodd SL ddiddordeb yn yr eitem ganlynol a gadawodd y cyfarfod ar y pwynt hwn. Gadawodd MK a SA y cyfarfod hefyd.

15. Adolygu Cymwysterau Galwedigaethol

15.1 Darparodd PB ddiweddariad llafar ar adolygiad VQ sydd ar ddod gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys y prosesau a'r amserlen ar gyfer yr adolygiad fel y'u deallwyd ar hyn o bryd. Yna bu'r Bwrdd yn trafod goblygiadau'r adolygiad ar waith Cymwysterau Cymru.

Crynodeb o Benderfyniadau /Camau Gweithredu:

- **Nododd y Bwrdd y sefyllfa bresennol o ran yr adolygiad VQ.**

Daeth y cyfarfod i ben am 3.30pm